

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Pazīmes vienota pakalpojuma noteikšanai

02.12.2022.

Tā kā ne Padomes 2006.gada 28.novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, ne Pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk tekstā – PVN) likums, ne citi normatīvie akti neparedz regulējumu attiecībā uz vienota pakalpojuma noteikšanas kritērijiem, tad attiecībā uz sniegto pakalpojumu izvērtēšanu ir jāvērtē Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk – EST) judikatūrā nostiprinātās atziņas.

Par vienota pakalpojuma pazīmēm ir spriests EST lietās C-463/16 Stadion Amsterdam, 21., 22. punkts, C-224/11 BGŽ Leasing sp.z.o.o. 41.punkts, C-349/96 Card Protection Plan 30., 31.punkts, C-41/04 Levob 25.punkts, C-44/11 Deutsche Bank 25., 27.punkts, C-392/11Field Fišer Waterhouse, C-647/17 Srf konsulterna AB 26.punkts u.c.

EST judikatūrā ir nostiprināts un atzīts vienotā pakalpojuma piegādes princips, proti, vienots pakalpojums ir divu vai vairāku ekonomiski saistītu pakalpojumu kopums, no kura viens no elementiem ir galvenais pakalpojums un papildpakalpojums.

No EST judikatūras izriet, ka *"katrs darījums parasti ir uzskatāms par atsevišķu un patstāvīgu un ka, otrkārt, darījums, kas no ekonomiskā viedokļa ir viens pakalpojums, lai neizkropļotu PVN sistēmas darbību, nebūtu mākslīgi jāsadala. Turklāt EST spiedumos tiek uzsvērts, ka "ja darījumu veido sastāvdaļu un darbību režģis, jāņem vērā visi apstākļi, kuros notiek attiecīgais darījums, lai noteiktu, vai PVN nolūkos šis darījums ir divi vai vairāki atsevišķi pakalpojumi vai vienots pakalpojums."*

No EST atziņām izriet, ka netiek noteikts viens konkrēts apstāklis vai formula, kas noteiktu, vai darījums, kas veikts saimnieciskās darbības ietvaros, no ekonomiskā viedokļa ir vienots. Tādējādi katrs darījums ir jāskata atsevišķi, nosakot darījuma pazīmes, pēc kurām var noteikt, vai tiek sniegts vienots pakalpojums vai vairāki neatkarīgi pakalpojumi.

Vienota pakalpojuma noteikšanas process

1. Nodokļu maksātājs izvērtē vienota pakalpojuma vispārīgos nosacījumus:

vai pakalpojums ietver vienu vai vairākus elementus

kāda ir pakalpojuma būtība

kāds ir pakalpojuma sniegšanas veids patērētājam

vai pakalpojuma vairāki elementi ir cieši saistīti ar mērķi saņemt vienu pakalpojumu.

2. Ja pakalpojumi izriet no vienas vienīgas ekonomiska rakstura darbības nodokļu maksātājs vērtē EST judikatūrā noteiktos kritērijus vienota pakalpojuma noteikšanai:

vai pakalpojumi ir neaizstājami (abi galvenie)

vai tiek sniegts viens galvenais pakalpojums, kuru papildina citi pakalpojumi.

Lai noteiktu, vai pastāv vienots pakalpojums, nodokļu maksātājam ieteicams secīgi atbildēt uz vairākiem jautājumiem:

▶ sākotnēji, vai sniegtais pakalpojums ietver vairākus elementus, kā piemēram, tikai naktsmītne vai naktsmītne ar brokastīm.

▶ no tā izriet nākošais jautājums par darījuma būtību, proti, vai pakalpojums izriet no vienas vienīgas ekonomiska rakstura darbības, kura sadalīšana būtu mākslīga. Nodokļa maksātājam būtu jāizvērtē, kādā veidā patērētājam tiek sniegts pakalpojums un vai vairāki pakalpojuma elementi, kas ir cieši saistīti, tiek iegādāti ar mērķi saņemt vienu pakalpojumu.

PVN piemērošana atšķirsies gadījumā, ja patērētājs būs iegādājies pakalpojumu, kurā piemēram ietilpst naktsmītne un brokastis, vai ja patērētājs būs iegādājies tikai naktsmītni, savukārt, uz vietas izvēloties doties arī brokastīs.

▶ gadījumā, ja tiek konstatēts, ka pakalpojumi izriet no vienas vienīgas ekonomiska rakstura darbības, izvērtējot EST judikatūrā noteiktos kritērijus, ir jānosaka, vai šie pakalpojumi ir neaizstājami (abi ir galvenie pakalpojumi) vai arī tiek sniegts viens galvenais pakalpojums, kuru papildina citi pakalpojumi. Vienots pakalpojums pastāv, ja izpildītās EST judikatūra noteiktie kritēriji, savukārt, kritēriju neizpildes gadījumā tiek uzskatīts, ka tiek sniegti vairāki atsevišķi neatkarīgi pakalpojumi.

1.situācija

SIA "M" (Latvijas reģistrēts PVN maksātājs) noslēdza līgumu ar Beļģijā reģistrētu PVN maksātāju (turpmāk šajā situācijā – Klients) par pasākuma organizēšanas pakalpojuma sniegšanu. Šis līgums noslēgts par vienotā pakalpojuma nodrošināšanu – pasākuma organizēšanu, kurā ietilpst šādi pakalpojumi.

1. Klienta pasākuma programmas veidošana, sastādīšana, organizēšana un koordinēšana balstoties uz Klienta noteikto budžetu un Klienta definētajām idejiskām vadlinijām.

2. Pasākuma pakalpojumu piegādātāju meklēšana, kontraktēšana, pakalpojumu rezervēšana un maksājumu veikšana.

3. Visi nepieciešamie organizatoriskie un administratīvie darbi un atbildība pirms pasākuma/ programmas realizēšanas periodā.

4. Pirms pasākuma pakalpojumu piegādātāju un pasākuma vietas pārbaudes pēc Klienta pieprasījuma, lai izplānotu pasākuma loģistiku.

5. Tikšanās ar Klientu, komunikācija pa telefonu un rakstiska komunikācija ar Klientu.

6. Tikšanās ar pasākuma pakalpojuma nodrošināšanā iesaistītiem piegādātājiem, komunikācija pa telefonu un rakstiska komunikācija ar piegādātājiem.

7. Sapulču organizēšana darbiniekiem, pasākumu vadītājiem un pasākuma pakalpojuma nodrošināšanā iesaistītiem piegādātājiem.

8. Pasākuma programmas sastādīšana.

9. Iepriekš rezervēto un saskaņoto pasākuma dalībnieku izmitināšana viesnīcā.

10. Transports no lidostas Latvijā uz viesnīcu un atpakaļ, kā arī transportu Latvijā uz programmā iekļautajā izklaides vietām.

11. Nodrošināšana ar pasākuma vadītājiem/gidiem.

12. Ēdināšana restorānos.

---

13. Izklaides pasākumu nodrošināšana.

14. Kvalificētu vadītāju un asistentu atbalsts, kas ir pilnībā informēti par programmu, saņēmuši attiecīgu apmācību un norādījumus, lai palīdzētu ar pasākuma pakalpojuma norises organizēšanu.

15. Komunikācija ar Klientu, dalība sapulcēs ar Klientu un pakalpojuma nodrošināšanā iesaistītiem piegādātājiem pasākuma laikā.

16. Izmaksu plānošana, maksājumu veikšana, rēķinu gatavošana, bilances kopsavilkuma veidošana.

Izvērtējot EST spriedumos sniegtās atziņas secināms:

▶ ja darījumu veido sastāvdaļu un darbību režģis, jāņem vērā visi apstākļi, kuros notiek attiecīgais darījums, lai noteiktu, vai PVN nolūkos šis darījums ir divi vai vairāki atsevišķi pakalpojumi vai vienots pakalpojums.¹

▶ jāuzskata, ka ir vienots pakalpojums, ja divas vai vairākas sastāvdaļas vai darbības, ko sniedzis nodokļu maksātājs klientam, ir tik cieši saistītas, ka tās objektīvi veido vienotu, ekonomiski nedalāmu pakalpojumu, kura sadalīšana būtu mākslīga.²

Ņemot vērā EST sniegtās atziņas, SIA "M" vienotā pasākuma organizēšanas pakalpojumu citu starpā veido tādi pakalpojumi kā dalībnieku izmitināšana viesnīcā, izklaides pasākumu nodrošināšana un ēdināšanas pakalpojumi, kas pēc ekonomiskās būtības nav tik cieši saistīti ar pasākuma organizēšanas pakalpojumu, lai tie objektīvi veidotu vienotu, ekonomiski nedalāmu pakalpojumu. Tādējādi dalībnieku izmitināšanas viesnīcā, izklaides pasākumu nodrošināšana un ēdināšanas pakalpojumu sniegšana ir vērtējami kā atsevišķi pakalpojumi.

2.situācija

SIA "L" (Latvijā reģistrēts PVN maksātājs) plāno sniegt konferences nodrošināšanas pakalpojumu Vācijas reģistrētam PVN maksātājam (turpmāk šajā situācijā – Klients).

Klients konferences ietvaros pats gādā par tās saturu, tai skaitā izvēlas personas kas uzstāsies un norēķinās ar tām. Klients un konferences dalībnieki paši gādā par transportu uz Latvijas Republiku, kā arī par izmitināšanas pakalpojumiem Latvijas Republikā.

SIA "L" pakalpojuma ietvaros sniegs Klientam sekojošus pakalpojumus.

- 1. Piemeklēs telpas Latvijas Republikā Klienta konferences rīkošanai;**
  - 2. Nodrošinās Klientu ar šīm telpām Klienta konferencei;**
  - 3. Nodrošinās Klientu ar audio un vizuālo tehniku;**
  - 4. Klienta konferences ietvaros nodrošinās kafijas pauzes un pusdienas konferences dalībniekiem;**
-

¹ šajā nozīmē skat. spriedumus – 2011.gada 10.marts, Finanzamt Burgdorf (C-497/09), CinemaxXEntertainment GmbH & Co. KG, agrāk — Hans-Joachim Flebbe Filmtheater GmbH & Co. KG (C-499/09), Lothar Lohmeyer (C-501/09), Fleischerei Nier GmbH & Co. KG (C-502/09)/Manfred Bog (C-497/09), Finanzamt Hamburg- Barmbek-Uhlenhorst (C-499/09), Finanzamt Minden (C-501/09), Finanzamt Detmold (C-502/09), EU:C:2011:135, 52.punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2013. gada 21.februāris, Žamberk, C 18/12, EU:C:2013:95, 27.punkts un tajā minētā judikatūra

² 2011.gada 10.marts, Finanzamt Burgdorf (C-497/09), CinemaxXEntertainment GmbH & Co. KG, agrāk — Hans-Joachim Flebbe Filmtheater GmbH & Co. KG (C-499/09), Lothar Lohmeyer (C-501/09), Fleischerei Nier GmbH & Co. KG (C-502/09)/Manfred Bog (C-497/09), Finanzamt Hamburg- Barmbek-Uhlenhorst (C-499/09), Finanzamt Minden (C-501/09), Finanzamt Detmold (C-502/09), EU:C:2011:135, 53.punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2016.gada 10.novembris, *Baštová*, C-432/15, EU:C:2016:855, 70.punkts un tajā minētā judikatūra, 2018.gada 18.janvāris, C-463/16 Stadion Amsterdam CV/Staatssecretaris van Financien 21.-22.punkts

---

5. Klienta konferences dalībniekiem nodrošinās transportu no to uzturēšanās vietas Latvijas Republikā uz konferences norises vietu un atpakaļ.

Šajā situācijā ir jāizvērtē, vai SIA "L" plāno sniegt pasākuma apmeklēšanas pakalpojumu vai ar pasākuma apmeklēšanu saistītus pakalpojumus, piemēram, pasākumu organizēšanas pakalpojumus, kas saistīti ar piedalīšanos pasākumā.

Vienlaikus ir jāizvērtē, vai plānots sniegt vienotu pasākuma organizēšanas pakalpojumu, kurā ietilpst visas izmaksas, kas saistītas ar minētā pakalpojuma sniegšanu.

Izvērtējot darījumu atbilstoši EST judikatūrā noteiktajiem kritērijiem, secināms, ka šajā gadījumā SIA "L" plāno sniegt Vācijas reģistrētam PVN maksātājam ar pasākuma apmeklēšanu saistītu pakalpojumu kopumu, proti, konferences organizēšanas pakalpojuma kopumu, kas ir tik cieši saistīti, ka tie objektīvi veido vienotu, ekonomiski nedalāmu pakalpojumu, kura sadalīšana būtu mākslīga.

3.situācija

AS "K" (Latvijas PVN maksātājs) ir finanšu iestāde, kas sniedz klientiem (gan fiziskajām, gan juridiskajām personām) sekojošus pakalpojumus:

- dokumentu pārbaude norēķinu konta atvēršanai vai citu finanšu pakalpojumu sniegšanai;
  - bankas dokumentu, t.sk. izziņu, vai to kopiju sagatavošana par veiktajiem darījumiem;
  - iekasē maksu par kartes nosūtīšanu vai steidzamu izgatavošanu;
  - internetbankas, Gateway lietošana (Gateway - ir elektroniskais kanāls, kas savieno tiešsaistē uzņēmuma grāmatvedības programmu ar bankas pakalpojumiem, pēc būtības līdzīgs internetbankai);
  - klienta autentifikācija ar Smart-ID, lai izmantotu bankas pakalpojumus;
  - dažāda formāta elektroniskās paziņošanas pakalpojumus, kodu kalkulatora izsniegšana/ pieslēgšana/ atbloķēšana/ aizvietošana, lai izmantotu bankas pakalpojumus.
-

1. Jāveic vienota pakalpojuma noteikšanas process (kas norādīts šajā metodiskajā materiālā).

2. Jānosaka, vai konkrēto pakalpojumu var uzskatīt par finanšu pakalpojumu.

Par finanšu pakalpojuma pazīmēm ir spriests Eiropas Savienības Tiesas 1997.gada 5.jūnija spriedumā lietā C-2/95 *Sparekassernes Datacenter (SDS)*, 2001.gada 13.decembra spriedumā lietā C-235/00 *CSC Financial Services Limited*, 2011.gada 28.jūlija spriedumā lietā C-350/10 *Nordea Pankki Suomi Oyj* un 2016.gada 26.maija spriedumā lietā C-607/14 *Bookit Ltd*.

VID mājas lapā ir pieejams [metodiskais materiāls](#) "PVN piemērošana finanšu darījumos", kurā ir spriests par kritērijiem pēc kuriem nosakāms vai sniegtais pakalpojums atbilst finanšu darījumam.

Līdz ar to, AS "K", ņemot vērā EST judikatūru, ir jāvērtē vai tās sniegtais pakalpojumu kopums ir uzskatāms par vienotu darījumu vai atsevišķiem darījumiem, savukārt pēc tam ir jāvērtē vai šis darījums vai darījumi ir uzskatāmi par finanšu pakalpojumiem.

Kritēriji, lai noteiktu, vai darījumi būtu uzskatāmi par finanšu pakalpojumiem ir minēti VID iepriekš minētajā metodiskajā materiālā un šajā metodiskajā materiāla 4.situācijā.

4.situācija

SIA "G" (Latvijas reģistrēts PVN maksātājs) saimnieciskā darbība ir inkasācija, bankomātu apkalpošana, vērtīgu priekšmetu transportēšana un uzglabāšana. SIA "G" sniegtie inkasācijas pakalpojumi ietver šādas secīgas darbības.

1. Pārvadāšana:

- ***skaidrās naudas u.c. vērtību paņemšana pie klienta. Klients skaidro naudu ir ievietojis somā, kas ir plombēta un ko pēc instrukcijas drīkst atvērt tikai pēc nogādāšanas gala mērķi. Somas pieņemšanas brīdī inkasators pat nav informēts par somas saturu – atsevišķos gadījumos ir iespējamās situācijas, kad tajā atrodas ne tikai skaidrā nauda, bet var būt arī citas vērtības (piemēram, dārgmetāli, svarīgi dokumenti, dāvanu kartes, degvielas kartes);***
- ***pieņemtās somas nogādāšana naudas centrā;***
- ***somas nodošana kasē;***
- ***naudas pieņemšanas, pārvietošanas un nodošanas laikā notiek nepārtraukta somas kustības izsekošana, lai nodrošinātu tās veiksmīgu nonākšanu galamērķi.***

2. Apstrāde:

- ***naudas centrā saņemtās somas identificēšana;***
- ***somas atvēršana, plombas skanēšana;***
- ***naudas pārskaitīšana;***
- ***naudas pārbaude – tiek meklētas bojātas, viltotas, nederīgas banknotes un montētas;***
- ***skaitīšanas rezultāta salīdzinājums ar klienta datiem par nodotās naudas daudzumu;***
- ***naudas šķirošana;***
- ***naudas iepakojšana;***
- ***naudas novietošana glabāšanā (bankomātu uzpildes vajadzībām vai līdz klienta turpmākajiem rīkojumiem) vai ieskaitīšana klienta bankas kontā.***

3. Naudas pārvadāšana no naudas centra:

- ***bankomātu uzpilde;***
- ***maiņas naudas piegāde tirdzniecības vietām.***

Šajā situācijā būtiski konstatēt, ko ietver sevī termins "inkasācija". Lai noteiktu konkrētā darījuma ekonomisko saturu un būtību, ir nepieciešams izmantot citos informācijas avotos pieejamo informāciju.

Skaidras naudas inkasācija definēta kā uzņēmējdarbības veidā veikta Latvijas Republikā reģistrēto banku un ārvalstu banku filiāļu klientu skaidrās naudas savākšana, nogādāšana attiecīgajā kapitālsabiedrībā, apstrāde un glabāšanas drošības nodrošināšana līdz brīdim, kad skaidrā nauda tiek ieskaitīta klientu kontos bankā.³

Inkasācijas pakalpojuma cikls sastāv no pakalpojumu kopuma, ko pamatā iespējams iedalīt četros galvenajos posmos. Pirmajā inkasācijas pakalpojuma cikla posmā inkasācijas pakalpojumu sniedzējs veic skaidras naudas savākšanu no klienta. Otrajā cikla posmā tiek veikta skaidras naudas līdzekļu transportēšana uz skaidras naudas apstrādes centru. Trešajā posmā skaidra nauda tiek apstrādāta skaidras naudas

³ Latvijas Bankas padomes 2003.gada 17.jūlija lēmuma Nr.104/11 "Par "Skaidrās naudas inkasācijas licencēšanas noteikumu" apstiprināšanu" (lēmums vairs nav spēkā) 1.3.apakšpunkts

apstrādes centrā. Ceturtajā posmā tiek veikta skaidras naudas uzglabāšana, ieskaitīšana klienta bankas kontā, transportēšana uz klienta norādītu galamērķi.⁴

Inkasācijas termiņš tiek definēts arī, kā naudas savākšana, centralizēta nodošana bankas uzņēmumiem un iestādēm.⁵

Uzņēmējdarbības vidē ir sastopami tādi inkasācijas pakalpojumu veidi kā inkasācijas apsardze, un skaidrās naudas apstrādes pakalpojumi, kas ietver ne tikai naudas pārvadājumus, bet arī bankomātu apkalpošanu, naudas līdzekļu viltojumu, maksāšanai derīgu un bojātu naudas zīmju identificēšanu.⁶

Tādējādi no iepriekš minētā secināms, ka inkasācija ir darbība, kura sastāv no vairākiem posmiem un kopumā veido sniegto inkasācijas pakalpojumu.

Turpinājumā atbilstoši EST judikatūrā sniegtajām atziņām ir jāizvērtē, vai inkasācijas pakalpojums pēc ekonomiskās būtības ir uzskatāms par vienotu finanšu pakalpojumu.

Kritēriji

1) tā kā atbrīvojumi ir atkāpe no vispārējā principa, saskaņā ar kuru pievienotās vērtības nodoklis tiek piemērots katram pakalpojumam, ko nodokļa maksātājs sniedz par atlīdzību, tie ir interpretējami šauri;

2) īpašais veids, kādā pakalpojums tiek sniegts – elektroniski, automātiski vai manuāli – neietekmē atbrīvojuma no pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu. Tādēļ vien, ka pakalpojums tiek sniegts elektroniski, nevar atteikt pakalpojumam piemērot atbrīvojumu no pievienotās vērtības nodokļa. Tomēr, ja pakalpojums nodrošina vienīgi tehnisku un elektronisku atbalstu finanšu pakalpojumu sniedzējam, nevis būtiskas un specifiskas funkcijas finanšu pakalpojumu sniegšanas vajadzībām, tad atbrīvojums no pievienotās vērtības nodokļa nav piemērojams. Līdz ar to secināms, ka pievienotās vērtības nodokļa atbrīvojums ir pamatojams nevis ar pakalpojuma sniegšanas veidu, bet gan ar tā būtību;

3) finanšu pakalpojumiem piemērojama atbrīvojums no pievienotās vērtības nodokļa nevar būt atkarīgs no tā, vai pakalpojumu sniedz kāda noteikta veida institūcija, pilnīgi vai daļēji, kā arī elektroniski vai manuāli;

4) tā kā atbrīvojuma formulējums ir interpretējams šauri, tas vien, ka kāda sastāvdaļa ir nepieciešama, lai veiktu no nodokļa atbrīvojamu darījumu, nenozīmē, ka no nodokļa būtu atbrīvojams šai sastāvdaļai atbilstošais pakalpojums ;

5) pakalpojumiem, kam pienākas atbrīvojums no pievienotās vērtības nodokļa, jāveido skaidrs, redzams pakalpojumu kopums, izpildot īpašās un būtiskās funkcijas finanšu darījumu nodrošināšanā. Turklāt tam jāmaina pušu [bankas un klienta] finansiālā un juridiskā situācija. Pakalpojums, kuram ir piemērojams atbrīvojums no pievienotās vērtības nodokļa, ir jāatšķir no vienīgi fiziska vai tehniska atbalsta finanšu pakalpojumu sniedzējam. Pakalpojumam, kas nodrošina vienīgi fizisku, tehnisku vai administratīvu atbalstu finanšu pakalpojumu sniedzējam un kas nemaina pušu juridisko un finansiālo stāvokli atbrīvojums no PVN nav piemērojams;

6) pakalpojumi, kas saistīti tikai ar finanšu informācijas sniegšanu bankām un citiem interesentiem nav uzskatāmi par finanšu pakalpojumiem. Tomēr, ja pakalpojumi

⁴ Konkurences padomes 2014.gada 1.decembra noslēguma ziņojuma “Inkasācijas pakalpojumu tirgus uzraudzība” 39.punkts

⁵ Ekonomikas skaidrojošā vārdnīcā (R., Zinātne, 2000)

⁶ Apsardzes darbības likums un Ministru kabineta 2014.gada 9.decembra noteikumi Nr.757 “Apsardzes darbības licencēšanas noteikumi”, Latvijas Bankas 2013.gada 16.septembra noteikumi Nr.124 “Euro banknošu un monētu apstrādes un laišanas otrreizējā apgrozībā noteikumi”

ir ar noteiktu, specifisku raksturu un ja tie ir būtiski finanšu pakalpojumu sniegšanas īstenošanā, tad tie ir uzskatāmi par finanšu pakalpojumiem.⁷

Kredītiestādēm un citiem maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, veicot maksājumus, kā arī uzņēmējiem, kas ir iesaistīti banknošu un monētu apstrādē un piegādē iedzīvotājiem, piemēram, tirgotājiem un kazino, kas cita starpā apstrādā banknotes un veic to piegādi iedzīvotājiem, izmantojot banku automātus (bankomātus, kas izsniedz banknotes), ir pienākums nodrošināt tādu *euro* banknošu un monētu autentiskumu, ko tās ir saņēmušas un plāno atkārtoti laist apgrozībā, un lai atklātu viltotas banknotes un monētas.⁸

Tādējādi komersants ir tiesīgs veikt *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā Latvijas Republikā, reģistrējoties Latvijas Bankā kā skaidrās naudas apstrādes iestāde.⁹

Tātad SIA "G", veicot naudas pārvadājumus un nodrošinot *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā Latvijas Republikā, balstoties uz Padomes 2001.gada 28.jūnija Regulas (EK) Nr.1338/2001 6.panta 1.punktā noteikto, saskaņā ar Latvijas Bankas 2013.gada 16.septembra noteikumu Nr.124 3.punktā noteikto, ir jābūt reģistrētam Latvijas Bankā kā skaidrās naudas apstrādes iestādei.

Vienota darbība pastāv tad, ja viens vai vairāki elementi veido galveno darbību, lai gan savukārt viens vai vairāki elementi ir uzskatāmi par vienu vai vairākām papilddarbībām, uz kurām attiecas tāds pats nodokļu režīms kā uz galveno darbību. Tāpat tas ir gadījumā, ja divi vai vairāki elementi vai darbības, ko nodokļu maksātājs veicis attiecībā uz patērētāju – kā vidusmēra patērētāju – ir savstarpēji cieši saistīti tā, ka tie objektīvi veido vienotu, ekonomiski nedalāmu darbību, kura iedalīšana [vairākās darbībās] būtu mākslīga.¹⁰

Tā kā SIA "G" kā skaidrās naudas apstrādes iestāde veic līdzīga rakstura skaidrās naudas apstrādes funkcijas kā kredītiestāde, kuru rezultātā var mainīties pušu finansiālā situācija gadījumā, ja tiek konstatētas viltotas naudas zīmes, kā arī mainās maksāšanas līdzekļa forma no skaidrās naudas uz bezskaidru naudu, minētajā gadījumā inkasācijas pakalpojumu ekonomiskajā saturā ir saskatāmas finanšu pakalpojuma pazīmes pat, neskatoties uz to, ka inkasācijas pakalpojumu kopumu veido vairāki posmi. Inkasācijas pakalpojuma vairāki posmi objektīvi veido vienotu, ekonomiski nedalāmu darbību, kurai ir būtiska un specifiska funkcija maksāšanas līdzekļu apkalpošanā.

Tādējādi, ja SIA "G" inkasācijas procesa ietvarā sniegtie skaidrās naudas paņemšanas pie klienta pakalpojumi, somas nodošanas kasē pakalpojumi (daļā par skaidro naudu), naudas pieņemšanas, pārvietošanas un nodošanas laikā somas kustības izsekošanas pakalpojumi, naudas centrā saņemtās somas identificēšanas pakalpojumi (daļā par skaidro naudu), somas atvēršanas, plombas skanēšanas (daļā par skaidro naudu) pakalpojumi, naudas šķirošanas pakalpojumi, naudas iepakojšanas pakalpojumi veido

⁷ 2016.gada 26.maijs, Bookit Ltd C -607/14 40. un 45.punkts, 2010.gada 12.jūlijs, C-350/10 Nordea Pankki Suomi OYJ., 23. un 31.punkts, 1997.gada 5.jūnijs, Sparekassernes Datacenter (SDC) v Skatteministeriet C-2/95 37., 38., 65., 66., 73. un 75.punkts, 2001.gada 13.decembris Commissioners of Customs & Excise C-235/00 28.punkts

⁸ Padomes 2001.gada 28.jūnija Regulas (EK) Nr.1338/2001, ar kuru paredz pasākumus, kas vajadzīgi *euro* aizsardzībai pret viltošanu (turpmāk – Padomes 2001.gada 28.jūnija Regula (EK) Nr.1338/2001) 6.panta 1.punkts

⁹ Latvijas Bankas 2013.gada 16.septembra noteikumu Nr.124 "Euro banknošu un monētu apstrādes un laišanas otrreizējā apgrozībā noteikumi" 3.punkts

¹⁰ 2005.gada 27.oktobris, Lebol C-41/04 21.un 22.punkts

inkasācijas pakalpojuma kopumu, tad šāds pakalpojumu kopums ir vērtējams kā finanšu pakalpojums.

Savukārt SIA "G" citu vērtību paņemšanas pie klienta pakalpojumi, somas nodošanas kasē pakalpojumi (par citām vērtībām, kas nav skaidrā nauda), citu vērtību pieņemšanas, pārvietošanas un nodošanas laikā somas kustības izsekošanas pakalpojumi, naudas centrā saņemtās somas identificēšanas pakalpojumi (par citām vērtībām, kas nav skaidrā nauda), somas atvēršanas, plombas skanēšana pakalpojumi (par citām vērtībām, kas nav skaidrā nauda) nav saistīti ar maksāšanas līdzekļu apkalpošanu un tie nav finanšu pakalpojumi, bet ir jāvērtē kā atsevišķi sniegti pakalpojumi.

5.situācija

SIA "R" (Latvijas reģistrēts PVN maksātājs) sniedz klientiem tūrisma pakalpojumu, kura vērtībā ir iekļauti citu personu sniegtie pakalpojumi (izmitināšana, ēdināšana un SPA) un klientam nav tiesību atteikties no kāda pakalpojuma, kurš ir iekļauts tūrisma pakalpojuma piedāvājumā.

Šajā situācijā nav jāvērtē EST judikatūru, lai noteiktu, vai tiek sniegts vienots un nedalāms tūrisma pakalpojums.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteikto tūrisma operatora sniegtā ar nodokli apliekamā tūrisma pakalpojuma vērtība ir starpība starp visu summu (bez nodokļa), ko samaksā pakalpojuma saņēmējs (ceļotājs), un tūrisma operatora faktiskajām izmaksām par citu personu veiktajām preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem, ja šie darījumi dod tiešu labumu ceļotājam.

Tādējādi SIA "R" sniegtais klientiem tūrisma pakalpojums ir vērtējams kā vienots un nedalāms pakalpojums.

6.situācija

SIA "V" (Latvijas reģistrēts PVN maksātājs) sniedz klientiem viesu izmitināšanas pakalpojumu ar papildpakalpojumiem (ēdināšana un SPA) un klientam ir tiesības atteikties no kāda papildpakalpojuma.

Šajā situācijā ir jāvērtē EST judikatūru, lai noteiktu, vai tiek sniegts vienots un nedalāms pakalpojums.

Tā kā šādā gadījumā klientam ir tiesības atteikties no kāda papildpakalpojuma, secināms, ka SIA "V" nesniedz vienotu un nedalāmu viesu izmitināšanas pakalpojumu, bet sniedz atsevišķus pakalpojumus, kas nav tik cieši saistīti, ka tie objektīvi veido vienotu, ekonomiski nedalāmu pakalpojumu, kura sadalīšana būtu mākslīga.

Šis metodiskais materiāls satur tikai neizsmeļošu apskatu par pazīmēm vienota pakalpojuma noteikšanai. Nodokļu maksātājs tādējādi var izmantot arī citas metodes un paņēmienus savu sniegto pakalpojumu izvērtēšanas procesā, ņemot vērā to, ka katrs darījums ir skatāms atsevišķi, ņemot vērā visus apstākļus (piemēram, darījumā iesaistīto pušu statuss, darījuma veids un vieta Pievienotās vērtības nodokļa likuma izpratnē, kārtību, kādā tiek sniegts pakalpojums un veikta apmaksa par to, līguma nosacījumi un noformētie attaisnojuma dokumenti u.c.), kādos konkrētais darījums tiek veikts.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 22.10.2019.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 02.12.2022.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā "Sarakste ar VID"